

Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS

PRIIT PIKAMÄE

10 päivänä maaliskuuta 2022¹

Asia C-7/21

LKW WALTER Internationale Transportorganisation AG

vastaan

CB,

DF ja

GH

(Ennakkoratkaisupyyntö – Bezirksgericht Bleiburg (Bleiburgin piirioikeus, Itävalta))

Ennakkoratkaisupyyntö – Tuomioistuimen toimivalta ja tuomioiden täytäntöönpano siviili- ja kauppaoikeuden alalla – Oikeudenkäyntiasiakirjojen ja muiden asiakirjojen tiedoksianto – Asetus (EY) N:o 1393/2007 – 8 artikla – Asetus (EU) N:o 1215/2012 – 45 artiklan 1 kohdan b alakohta ja 46 artikla – Jäsenvaltiossa annettu määräys, joka annetaan tiedoksi toisessa jäsenvaltiossa pelkästään ensimmäisen jäsenvaltion kielellä – Ensimmäisen jäsenvaltion lainsäädäntö, jossa asetetaan kahdeksan päivän määräaika kyseisen määräyksen vastustamiselle – Oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin – Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artikla

I Johdanto

1. Bezirksgericht Bleiburgin (Bleiburgin piirioikeus, Itävalta) SEUT 267 artiklan mukaisesti esittämä ennakkoratkaisupyyntö koskee SEUT 18 artiklan ensimmäisen kohdan, asetuksen (EY) N:o 1393/2007² 8 artiklan ja asetuksen (EU) N:o 1215/2012³ 36 ja 39 artiklan, luettuina yhdessä Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 47 artiklan ja SEU 4 artiklan 3 kohdan kanssa, tulkintaa.

2. Pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat LKW Walter Internationale Transportorganisation AG (jäljempänä kantaja) ja CB ym. (jäljempänä vastaajat), jotka ovat kantajaa Sloveniassa aloitetussa täytäntöönpanomenettelyssä edustaneen itävaltalaisen asianajotoimiston kolme osakasta. Koska vastaajat eivät vastustaneet kantajalle tiedoksi annettua täytäntöönpanomääräystä Slovenian lainsäädännössä asetetussa kahdeksan päivän määräajassa, määräyksestä tuli lainvoimainen ja täytäntöönpanokelpoinen, jolloin kantaja joutui maksamaan

¹ Alkuperäinen kieli: ranska.

² Oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa ('asiakirjojen tiedoksianto') ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1348/2000 kumoamisesta 13.11.2007 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EUVL 2007, L 324, s. 79).

³ Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EUVL 2012, L 351, s. 1).

edellä mainitussa määräyksessä todetun saatavan. Tässä tilanteessa kantaja nosti ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa vastaajia vastaan kanteen, jossa se vetosi siihen, että nämä olivat asianajajina vastuussa siitä, että slovenialaiset tuomioistuimet olivat hylänneet väitteen, jonka he olivat esittäneet liian myöhään. Tällä perusteella kantaja vaati korvaamaan määrän, jonka se oli joutunut maksamaan kyseisen täytäntöönpanomenettelyn seurauksena. Puolustukseen vastaajat väittävät, ettei kyseinen Slovenian lainsäädäntö ole unionin oikeuden mukainen, koska sillä ei taata oikeudenkäyntiasiakirjan vastaanottajan puolustautumisoikeuksien tehokasta kunnioittamista. Lisäksi he katsovat, että kyseinen lainsäädäntö on syrjivä, sillä heidän mukaansa se mahdollistaa sen, että Sloveniaan sijoittautuneet menettelyn osapuolet voivat saada muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneisiin osapuoliin nähden perusteetonta etua kyseisen lainsäädännön erityispiirteistä.

3. Käsiteltävä asia tarjoaa unionin tuomioistuimelle tilaisuuden täsmentää oikeudellista yhteistyötä yksityisoikeudellisissa asioissa koskevaa oikeuskäytäntöään erityisesti siltä osin kuin on kyse sellaisten oikeudenkäyntiasiakirjojen ja muiden asiakirjojen lähettämisestä, jotka on annettava tiedoksi toisessa jäsenvaltiossa. Unionin tuomioistuimen on tulkittava edellä mainittuja asetuksia siten, että niissä asetetut tavoitteet eli tuomioistuinmenettelyjen tehostaminen ja nopeuttaminen ja moitteettoman lainkäytön varmistaminen toteutuvat, heikentämättä kuitenkaan oikeudenkäyntiasiakirjojen vastaanottajien puolustautumisoikeuksien tehokasta kunnioittamista.⁴ Koska mainituilla asetuksilla ei pyritä yhtenäistämään koko siviiliprosessioikeutta, vaan niissä tukeudutaan jäsenvaltioiden menettelyllisen itsemääräämisoikeutensa nojalla jo käyttöön ottamiin menettelyihin, jotta varmistetaan oikeudenkäyntiasiakirjojen ja muiden asiakirjojen tiedoksi antaminen vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella,⁵ unionin tuomioistuimen on tutkittava, onko kyseessä oleva Slovenian lainsäädäntö unionin oikeuden vaatimusten mukainen.

II Asiaa koskevat oikeussäännöt

A Unionin oikeus

1. Asetus N:o 1393/2007

4. Asetuksen N:o 1393/2007 8 artiklassa, jonka otsikko on ”Asiakirjan vastaanottamisesta kieltäytyminen”, säädetään seuraavaa:

”1. Vastaanottavan viranomaisen on ilmoitettava vastaanottajalle liitteessä II olevaa vakiolomaketta käyttäen, että tämä voi kieltäytyä vastaanottamasta tiedoksiannettavaa asiakirjaa tiedoksiannon yhteydessä tai palauttamalla asiakirjan vastaanottavalle viranomaiselle viikon kuluessa, jollei se ole joko laadittu jollakin seuraavista kielistä tai jollei mukana ole käännöstä jollekin seuraavista kielistä:

a) kieli, jota vastaanottaja ymmärtää; tai

⁴ Ks. Reig Fabado, I., ”Los documentos privados y el reglamento 1393/2007 de notificaciones y traslado”, *Cuadernos de Derecho Transnacional*, osa 9, nro 2, lokakuu 2017, s. 678, jossa selitetään, että vaikka asetus N:o 1393/2007 on yksityisoikeudellisissa asioissa tehtävän oikeudellisen yhteistyön väline, jolla varmistetaan sisämarkkinoiden moitteeton toiminta ja edistetään vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen toteutumista unionissa, siinä kiinnitetään myös erityistä huomiota oikeudenkäyntiasiakirjan vastaanottajan tehokkaaseen oikeussuojaan.

⁵ Tuomio 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus (C-519/13, EU:C:2015:603, 71 kohta) ja tuomio 7.5.2020, Parking ja Interplastics (C-267/19 ja C-323/19, EU:C:2020:351, 48 kohta).

b) vastaanottavan jäsenvaltion virallinen kieli tai, jos jäsenvaltiossa on useita virallisia kieliä, sen paikkakunnan virallinen kieli tai jokin sen paikkakunnan virallisista kielistä, missä tiedoksianto tapahtuu.

2. Kun vastaanottava viranomaisella saa tiedon siitä, että vastaanottaja kieltäytyy vastaanottamasta asiakirjaa 1 kohdan nojalla, sen on ilmoitettava siitä välittömästi lähettävälle viranomaiselle – – sekä palautettava pyyntö ja asiakirjat, joista pyydetään käännoä.

3. Jos vastaanottaja on kieltäytynyt vastaanottamasta asiakirjaa 1 kohdan mukaisesti, asiakirjan tiedoksianto voidaan oikaista toimittamalla vastaanottajalle tämän asetuksen säännösten mukaisesti asiakirja ja sen käännoä jollekin 1 kohdassa tarkoitetuista kielistä. Siinä tapauksessa asiakirjan tiedoksiantopäivä on päivä, jona asiakirja ja sen käännoä toimitetaan tiedoksi vastaanottavan jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti. Jos asiakirja on kuitenkin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti annettava tiedoksi tietyn ajan kuluessa, määräytyy hakijaan nähden noudatettava tiedoksiantopäivä 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti määritettävän alkuperäisen asiakirjan tiedoksiantopäivän mukaan.

4. Edellä olevia 1, 2 ja 3 kohtaa sovelletaan myös 2 jaksossa säädettyihin oikeudenkäyntiasiakirjojen lähetys- ja tiedoksiantotapoihin.

5. Edellä olevaa 1 kohtaa sovellettaessa, – – kun tiedoksianto suoritetaan 14 artiklan mukaisesti, tiedoksiannon suorittavan viranomaisen tai henkilön on ilmoitettava vastaanottajalle, että tämä voi kieltäytyä ottamasta vastaan asiakirjaa ja että tällaiset asiakirjat on lähetettävä takaisin mainituille yksiköille tai kyseiselle viranomaiselle tai henkilölle.”

5. Kyseisen asetuksen 9 artiklassa, jonka otsikko on ”Tiedoksiantopäivä”, säädetään seuraavaa:

”1. Tiedoksiannettavan asiakirjan tiedoksiantopäivä on 7 artiklan mukaisesti päivä, jona tiedoksianto tapahtuu vastaanottavan jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 8 artiklan soveltamista.

2. Jos asiakirja on kuitenkin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti annettava tiedoksi tietyn ajan kuluessa, määräytyy hakijaan nähden noudatettava tiedoksiantopäivä tuon jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti.

3. Edellä olevaa 1 ja 2 kohtaa sovelletaan myös 2 jaksossa säädettyihin oikeudenkäyntiasiakirjojen lähetys- ja tiedoksiantotapoihin.”

6. Kyseisen asetuksen liitteeseen I sisältyy muun muassa ”Todistus asiakirjojen tiedoksiannon toimittamisesta tai toimittamatta jättämisestä”, jonka 12.3. kohdassa on seuraava maininta:

”Asiakirjan vastaanottajalle ilmoitettiin kirjallisesti, että hän voi kieltäytyä vastaanottamasta asiakirjaa, jollei sitä ole kirjoitettu joko jollakin hänen ymmärtämällään kielellä tai jollei sen mukana ole toimitettu käännoä jollekin hänen ymmärtämälleen kielelle tai jollei se ole tiedoksiantopaikan virallisella kielellä tai yhdellä niistä.”

7. Kyseisen asetuksen liitteessä II olevassa vakiolomakkeessa, jonka otsikko on ”Ilmoitus vastaanottajalle oikeudesta kieltäytyä vastaanottamasta asiakirjaa”, on seuraava asiakirjan vastaanottajalle osoitettu maininta:

”Voitte kieltäytyä vastaanottamasta asiakirjaa, jollei se ole kirjoitettu jollakin kielellä, jota ymmärrätte, tai tiedoksiantopaikan virallisella kielellä tai yhdellä niistä, tai jollei mukana ole käännöstä jollekin näistä kielistä.

Jos haluatte käyttää tätä oikeuttanne, teidän on kieltäydyttävä vastaanottamasta asiakirjaa tiedoksiannon yhteydessä ilmoittamalla tästä suoraan asiakirjan toimittavalle henkilölle tai palautettava asiakirja viikon kuluessa jäljempänä olevaan osoitteeseen todeten, että kieltäydytte vastaanottamisesta.”

8. Kyseiseen vakiolomakkeeseen sisältyy myös ”Vastaanottajan ilmoitus”, jonka vastaanottaja allekirjoittaa siinä tapauksessa, että hän kieltäytyy vastaanottamasta kyseistä asiakirjaa, ja joka on sanamuodoltaan seuraava:

”Kieltäydyn vastaanottamasta oheista asiakirjaa, koska sitä ei ole kirjoitettu ymmärtämälläni kielellä eikä tiedoksiantopaikan virallisella kielellä tai yhdellä niistä eikä mukana ole käännöstä jollekin näistä kielistä.”

9. Tässä tapauksessa vastaanottajaa pyydetään myös merkitsemään kyseiseen lomakkeeseen, mitä unionin virallisista kielistä hän ymmärtää.

10. Asetus N:o 1393/2007 kumottiin asetuksella (EU) 2020/1784,⁶ jota sovelletaan vasta 1.7.2022 lukien.

2. Asetus N:o 1215/2012

11. Asetuksen N:o 1215/2012 III luvun, jonka otsikko on ”Tunnustaminen ja täytäntöönpano”, 1 jaksossa, joka otsikko on ”Tunnustaminen”, olevan 36 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltiossa annettu tuomio tunnustetaan muissa jäsenvaltioissa ilman eri menettelyä.”

12. III luvun 2 jaksossa, jonka otsikko on ”Täytäntöönpano”, olevassa 39 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltiossa annettu tuomio, joka on täytäntöönpanokelpoinen kyseisessä jäsenvaltiossa, on täytäntöönpanokelpoinen myös muissa jäsenvaltioissa ilman tuomion täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista.”

13. III luvun 3 jaksossa, jonka otsikko on ”Tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta kieltäytyminen”, on 1 alajakso, jonka otsikko on ”Tunnustamisesta kieltäytyminen”, ja 2 alajakso, jonka otsikko on ”Täytäntöönpanosta kieltäytyminen”.

⁶ Oikeudenkäynti- ja muiden kuin oikeudenkäyntiin liittyvien asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa (asiakirjojen tiedoksianto) 25.11.2020 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EUVL 2020, L 405, s. 40).

14. Kyseisessä 1 alajaksossa olevassa 45 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tuomion tunnustamisesta on kieltäydyttävä asiaan osallisen hakemuksesta, jos

--

b) tuomio on annettu poisjäänyttä vastaajaa vastaan eikä haastehakemusta tai vastaavaa asiakirjaa ole annettu tiedoksi vastaajalle hyvissä ajoin ja siten, että vastaaja olisi voinut valmistautua vastaamaan asiassa, paitsi jos vastaaja ei ole hakenut tuomioon muutosta vaikka olisi voinut niin tehdä;

--”

15. Kyseisessä 2 alajaksossa olevassa 46 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tuomion täytäntöönpanosta kieltäydytään sen henkilön hakemuksesta, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, jos siihen on jokin 45 artiklassa tarkoitettu peruste.”

B Kansallinen oikeus

1. Itävallan oikeus

16. Itävallan siviililain (Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch, jäljempänä ABGB) 1295 §:ssä säädetään seuraavaa:

”(1) Jokaisella on oikeus vaatia vahingon aiheuttajaa korvaamaan vahinko, jonka tämä on aiheuttanut hänelle tuottamuksellisesti; vahinkoa voidaan aiheuttaa sopimusvelvoitteen noudattamatta jättämisellä tai sopimukseen liittymättömällä tavalla.

(2) Vastuussa on myös se, joka aiheuttaa tahallaan vahinkoa hyvien tapojen vastaisesti, mutta jos tämä on tapahtunut oikeuden käyttämisen yhteydessä, ainoastaan, jos kyseisen oikeuden käyttämisellä oli selvästi tarkoitus aiheuttaa haittaa toiselle henkilölle.”

17. ABGB:n 1299 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Se, joka julkisesti harjoittaa virkaa, taitoa, elinkeinoa tai käsityötä taikka joka vapaaehtoisesti ottaa hoitaakseen liikkeen, jonka hoitaminen edellyttää omia taitoja tai epätavallista ahkeruutta, ilmaisee näin, että hänellä on riittävä ahkeruus ja vaadittavat epätavalliset tiedot; hänen on näin ollen vastattava viimeksi mainittujen puuttumisesta. Jos se, joka uskoi liikkeen tälle henkilölle, kuitenkin tiesi tämän henkilön kokemattomuudesta taikka hän olisi voinut tavanomaista huolellisuutta noudattaen siitä tietää, myös hän on vastuussa huolimattomuutensa perusteella.”

18. ABGB:n 1300 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Asiantuntija on vastuussa myös silloin, kun hän erehdyksessä ja korvausta vastaan esittää vahingollisen neuvon taitojensa tai tieteensä alalla. Muussa kuin tässä tapauksessa neuvonantaja on vastuussa vain vahingoista, jotka hän on tietoisesti aiheuttanut toiselle neuvon antamalla.”

2. Slovenian oikeus

19. Täytäntöönpanomenettelyistä annetun lain (Zakon o izvršbi in zavarovanju, jäljempänä ZIZ) 9 §:ssä, joka koskee oikeussuojakeinoja ja ylempien tuomioistuinten alueellista toimivaltaa siltä osin kuin on kyse täytäntöönpanosta todistusvoimaisen asiakirjan perusteella, säädetään seuraavaa:

”Ensimmäisessä oikeusasteessa annettuun määräykseen voidaan hakea muutosta, ellei laissa toisin säädetä. Velallinen voi hakea väitteellä muutosta täytäntöönpanomääräykseen, jolla täytäntöönpanohakemus on hyväksytty.

Muutosta on haettava ja väite on esitettävä kahdeksan päivän kuluessa siitä, kun ensimmäisen asteen tuomioistuimen määräys on annettu tiedoksi, ellei laissa toisin säädetä.

Jos muutoksenhaku on tehty määräajassa ja se on sallittu, se annetaan vastapuolelle tiedoksi vastauksen antamista varten, jos viimeksi mainittu on saanut tiedokseen myös sen ensimmäisen asteen tuomioistuimen määräyksen, johon muutosta haetaan.

Väitteestä annettuun ratkaisuun voi hakea muutosta.

Muutoksenhaulla ja väitteellä ei ole lykkäävää vaikutusta, paitsi jos laissa toisin säädetään.

Muutoksenhausta annettu ratkaisu on lopullinen.

– –”

20. ZIZ:n 53 §:ssä, jonka otsikko on ”Väite velallisen ainoana oikeussuojakeinona”, säädetään seuraavaa:

”Velallinen voi vastustaa täytäntöönpanohakemuksen perusteella annettua täytäntöönpanomääräystä, jollei hän riitautta yksinomaan oikeudenkäyntikuluja koskevaa päätöstä.

Väite on perusteltava. Väitteessä velallisen on mainittava seikat, joihin väite perustuu, ja esitettävä niistä näyttöä; muussa tapauksessa velallisen katsotaan jättäneen väitteensä perustelematta.

– –”

21. ZIZ 61 §:ssä, jonka otsikko on ”Todistusvoimaisen asiakirjan perusteella annetun määräyksen vastustaminen”, säädetään seuraavaa:

”Todistusvoimaisen asiakirjan perusteella annetusta täytäntöönpanomääräyksestä tehtyyn väitteeseen sovelletaan tämän lain 53 ja 54 §:n säännöksiä – –

Jos edellisessä momentissa tarkoitettulla väitteellä pyritään riitauttamaan se täytäntöönpanomääräyksen osa, jossa velallinen veloitetaan maksamaan saatava, väitettä pidetään tältä osin perusteltuna, jos velallinen esittää tosiseikat, joihin väite perustuu, ja toimittaa todisteita väitteessä esittämiensä tosiseikkojen toteen näyttämiseksi.

– –”

III Tosiseikat, pääasian oikeudenkäynti ja ennakkoratkaisukysymykset

22. Kantaja on Itävallan kaupparekisteriin merkitty yhtiö, joka toimii kansainvälisen tavaraliikenteen alalla. Vastaajat ovat osakkaita asianajotoimistossa, jonka kotipaikka on Klagenfurt (Itävalta) ja joka edusti kantajaa Sloveniassa aloitetussa täytäntöönpanomenettelyssä.

23. Kyseisessä menettelyssä Transport Gaj d.o.o. vaati ulosmittaamaan 25 saatavaa, jotka kantajalla oli eri slovenialaisilta yhtiöiltä. Okrajno sodišče v Ljubljana (Ljubljanan piirioikeus, Slovenia) antoi 30.10.2019 kantajalle postitse tiedoksi täytäntöönpanomääräyksen, joka oli laadittu sloveenin kielellä ja jossa määrättiin maksettavaksi 17 610 euroa. Määräys oli annettu pelkästään laskujen perusteella ja kehottamatta ensin kantajaa esittämään huomautuksensa.

24. Täytäntöönpanomääräys saapui kantajan oikeudelliseen yksikköön sisäisessä postissa vasta 4.11.2019. Kun kantaja ja vastaajat olivat vaihtaneet tietoja kyseisen asiakirjan luonteesta ja vaikutuksista, kantaja pyysi 5.11.2019 vastaajia esittämään väitteen kyseisestä täytäntöönpanomääräyksestä. Kantajan vastaajille toimittamien asiakirjojen joukossa oli valokopio kirjekuoresta, josta ilmeni, että kantaja oli tosiasiallisesti vastaanottanut määräyksen 30.10.2019.

25. Vastaajat jättivät 11.11.2019 Okrajno sodišče v Ljubljanaan perustellun väitteensä kyseisestä määräyksestä.

26. Okrajno sodišče v Ljubljana kehotti 12.11.2019 vastaajia suorittamaan kahdeksan päivän kuluessa oikeudenkäyntimaksun, joka oli 55 euroa, ja vastaajat suorittivat tämän velvoitteen määräajassa.

27. Kyseinen tuomioistuin hylkäsi väitteen 10.12.2019 antamallaan ratkaisulla myöhästyneenä, koska se oli jätetty yli kahdeksan päivän kuluttua siitä, kun täytäntöönpanomääräys oli annettu tiedoksi.

28. Sen jälkeen vastaajat valittivat tästä ratkaisusta kantajan puolesta ja vetosivat vastustamiselle asetetun kahdeksan päivän määräajan perustuslainvastaisuuteen ja väittivät, että näin lyhyt määräaika on unionin oikeuden vastainen. Višje sodišče v Mariboru (Mariborin ylioikeus, Slovenia) hylkäsi valituksen. Näin täytäntöönpanomääräyksestä tuli lainvoimainen ja täytäntöönpanokelpoinen, ja kantaja maksoi saatavan kokonaisuudessaan.

29. Tässä tilanteessa kantaja nosti Bezirksgericht Bleiburgissa vastaajia vastaan kanteen, jossa se vetosi siihen, että he olivat asianajajina vastuussa siitä, että slovenialaiset tuomioistuimet olivat hylänneet täytäntöönpanomääräyksestä tehdyn väitteen, ja vaati tällä perusteella heitä korvaamaan täytäntöönpanomenettelyn seurauksena maksamansa määrän eli 22 168,09 euroa, joka vastaa pääsaatavaa korkoineen ja oikeudenkäyntikuluja.

30. Kyseinen tuomioistuin antoi 10.7.2020 vastaajille maksamismääräyksen korvattavaksi vaaditusta määrästä.

31. Vastaajat ovat vastustaneet tätä maksamismääräystä.

32. Puolustautuakseen vastaajat väittävät, että Slovenian lainsäädännössä täytäntöönpanomääräyksen vastustamiselle asetettu kahdeksan päivän määräaika ei ole unionin oikeuden ja erityisesti asetuksen N:o 1215/2012 36 ja 39 artiklan, asetuksen

N:o 1393/2007 8 artiklan ja 19 artiklan 4 kohdan, SEUT 18 artiklan ensimmäisen kohdan ja perusoikeuskirjan 27 artiklan mukainen. He täsmentävät, että vaikka kirjeeseen oli liitetty saksankielinen ilmoitus oikeudesta kieltäytyä vastaanottamasta täytäntöönpanomääräystä, se oli 12-sivuisen määräyksen sivujen välissä. Kyseinen määräys ei myöskään ole asetuksen N:o 1215/2012 36 ja 39 artiklassa tarkoitetulla tavalla täytäntöönpanokelpoinen Slovenian ulkopuolella. Näin ollen sillä, että määräys on täytäntöönpanokelpoinen kyseisessä jäsenvaltiossa, syrjitään kantajaa tämän kotipaikan sijainnin perusteella SEUT 18 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitetulla tavalla.

33. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan Slovenian lainsäädännössä tarkoitettu kahdeksan päivän määräaika väitteen tekemiselle täytäntöönpanomääräyksestä, joka on annettu summaarisessa täytäntöönpanomenettelyssä, jossa oikeussuojakeinoa käytetään sähköisesti todistusvoimaisen asiakirjan – käsiteltävässä tapauksessa laskujen – perusteella, voi johtaa siihen, että vastapuoli ei pysty tekemään määräajassa perusteltua väitettä tällaisesta määräyksestä. Näin voi käydä etenkin silloin, kun vastapuoli on sijoittautunut toiseen valtioon. Kyseinen määräaika voi siten olla asetuksen N:o 1215/2012 36 ja 39 artiklan, luettuina yhdessä perusoikeuskirjan 47 artiklan kanssa, vastainen. Jos todetaan, että tilanne on tämä, slovenialaisten tuomioistuinten ei olisi pitänyt ottaa kyseistä määräaika huomioon täytäntöönpanomenettelyssä. Siinä tapauksessa olisi katsottava, että vastaajat ovat jättäneet väitteen ajoissa.

34. Tältä osin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa, että unionin tuomioistuin totesi 13.9.2018 antamassaan tuomiossa Profi Credit Polska (C-176/17, EU:C:2018:711), jossa oli kyse eräistä muista unionin säädöksistä, että 14 päivän määräaika vastustamisperusteiden esittämiseksi velvoitettiin noudattamaan tutkimatta jättämisen uhalla, aiheuttivat huomattavan riskin siitä, ettei kuluttaja vastusta maksamismääräystä tai että vastustusilmoitus jätetään tutkimatta.

35. Asetuksen N:o 1393/2007 8 artiklan tulkinnan osalta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, milloin tiedoksi annetun asiakirjan vastustamiselle asetettu määräaika alkaa kulua. Tältä osin se toteaa, että määritettäessä, onko oikeussuojakeinoa käytetty asiakirjan tiedoksi antaneen jäsenvaltion lainsäädännössä asetetussa määräajassa, on katsottava, että mainittu määräaika alkaa kulua vasta sen jälkeen, kun viikon määräaika tiedoksiannettavan asiakirjan vastaanottamisesta kieltäytymiselle on päättynyt.

36. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin myös epäilee, onko Slovenian lainsäädännössä täytäntöönpanomääräyksen vastustamiselle asetettu määräaika SEUT 18 artiklan mukainen, sillä se katsoo, että kyseinen lainsäädäntö vaikuttaa enemmän muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneisiin vastaajiin, koska nämä joutuvat ryhtymään lisätoimenpiteisiin tiedoksi annettujen asiakirjojen käännettämiseksi.

37. Tässä tilanteessa Bezirksgericht Bleiburg on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko [asetuksen N:o 1215/2012] 36 ja 39 artiklaa, luettuina yhdessä [perusoikeuskirjan] 47 artiklan sekä tehokkuus- ja vastaavuusperiaatteen (SEU 4 artiklan 3 kohdassa määrätty vilpittömän yhteistyön periaate) kanssa, tulkittava siten, että ne ovat esteenä jäsenvaltion säännöstölle, jonka mukaan ainoana oikeussuojakeinona sellaisen täytäntöönpanopäätöksen osalta, jonka tuomioistuin antaa ilman edeltävää kontradiktorista menettelyä ja ilman täytäntöönpanoperustetta pelkästään täytäntöönpanon

hakijan väitteiden perusteella, on väite, joka on esitettävä kahdeksan päivän kuluessa kyseisen jäsenvaltion kielellä, ja näin on, vaikka täytäntöönpanopäätös on annettu tiedoksi toisessa jäsenvaltiossa kielellä, jota vastaanottaja ei ymmärrä, ja väite on jo hylätty, koska se on esitetty myöhässä, kun se esitetään 12 päivän kuluessa?

- 2) Onko [asetuksen N:o 1393/2007] 8 artiklaa, luettuna yhdessä tehokkuus- ja vastaavuusperiaatteen kanssa, tulkittava siten, että se on esteenä kansalliselle toimenpiteelle, jonka mukaan on niin, että kun liitteessä II oleva vakiolomake, jolla vastaanottajalle ilmoitetaan hänen oikeudestaan kieltäytyä vastaanottamasta asiakirjaa viikon kuluessa, annetaan tiedoksi, samalla alkaa kulua myös määräaika, jonka kuluessa on käytettävä samanaikaisesti tiedoksi annetun täytäntöönpanopäätöksen osalta säädettyä oikeussuojakeinoja, johon sovelletaan kahdeksan päivän määräaika?
- 3) Onko [SEUT] 18 artiklan ensimmäistä kohtaa tulkittava siten, että se on esteenä sellaiselle jäsenvaltion säännöstölle, jonka mukaan täytäntöönpanopäätöksen osalta on säädetty oikeussuojakeinoksi väite, joka on esitettävä perusteluineen kahdeksan päivän kuluessa, ja tätä määräaika sovelletaan myös silloin, kun täytäntöönpanopäätöksen vastaanottajan kotipaikka on toisessa jäsenvaltiossa ja kun täytäntöönpanopäätöstä ei ole laadittu sen jäsenvaltion virallisella kielellä, jossa täytäntöönpanopäätös annetaan tiedoksi, eikä kielellä, jota kyseisen päätöksen vastaanottaja ymmärtää?”

IV Asian käsittely unionin tuomioistuimessa

38. Ennakkoratkaisupyyntö, joka on päivätty 6.11.2020, saapui unionin tuomioistuimen kirjaamoon 8.1.2021.

39. Pääasian asianosaiset ja Euroopan komissio esittivät kirjallisia huomautuksia Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 23 artiklassa asetetussa määräajassa.

40. Työjärjestyksensä 61 artiklan 1 kohdan mukaisesti unionin tuomioistuin pyysi 9.11.2021 Slovenian hallitusta vastaamaan joihinkin kysymyksiin. Niihin vastattiin kirjallisesti määräajassa.

41. Unionin tuomioistuin päätti työjärjestyksensä 76 artiklan 2 kohdan mukaisesti, ettei asianosaisten kuulemiseksi pidetä istuntoa.

V Asian tarkastelu

A Alustavat huomautukset

42. Siviiliprosesseissa haastehakemuksen tiedoksiannolla on olennainen merkitys, sillä vastaajan tiedonsaanti riippuu siitä. Rajat ylittävissä asioissa kielierot ja menettelyllisten järjestelmien erilaisuus muodostavat esteen vastaajan riittävälle tiedonsaannille ja siten asianosaisten menettelyllisen yhdenvertaisuuden periaatteen toteutumiselle. Näistä ongelmista tietoisena unionin lainsäätäjä on antanut säännöksiä, joilla tehostetaan haastehakemusten tiedoksi antamista.⁷ Vaikka unionin oikeudessa oikeudenkäyntiasiakirjojen ja muiden asiakirjojen

⁷ Menétreay, S. ja Richard, V., ”Le silence du défendeur dans le procès international: paroles de droit judiciaire européen”, *Les Cahiers de Droit*, osa 56, nro 3–4, syys–joulukuu 2015, s. 497.

tiedoksianto vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella pyritään varmistamaan tukeutumalla jäsenvaltioissa jo käytössä oleviin menettelyihin, tiettyjä näiden järjestelmien yksittäisiä näkökohtia on kuitenkin pitänyt yhtenäistää, jotta edellä mainittuihin ongelmiin voitaisiin tuoda asianmukainen ratkaisu.⁸

43. Näihin näkökohtiin kuuluu asetuksen N:o 1393/2007 8 artiklassa, joka on tärkeä vastaanottajan puolustautumisoikeuksia suojaava mekanismi, säädetty oikeus kieltäytyä asiakirjan vastaanottamisesta syistä, jotka liittyvät siihen, ettei osata kieltä, jolla asiakirja on laadittu. Tässä yhteydessä on tärkeää mainita myös asetuksen N:o 1215/2012 45 ja 46 artiklassa tarkoitettu oikeus kieltäytyä tuomion tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta, jos haastehakemusta tai vastaavaa asiakirjaa ei ole annettu tiedoksi vastaajalle hyvissä ajoin ja siten, että vastaaja olisi voinut valmistautua vastaamaan asiassa. Koska kyseisten johdetun oikeuden säännösten tarkoituksena on varmistaa, että oikeudenkäyntiasiakirjan vastaanottajalla on mahdollisuus valmistella tehokkaasti puolustustaan,⁹ niitä on tulkittava perusoikeuskirjan 47 artiklassa taatun tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden valossa. Se, onko SEUT 18 artiklaa mahdollisesti tarpeen tulkita, perustuu tarpeeseen poistaa epäkohtia, joita kansallisten siviiliprosessilakien moninaisuudesta aiheutuu unionissa. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämät kolme ennakkoratkaisukysymystä koskevat näiden oikeussääntöjen tulkintaa.

44. Puolustuksen tehokkuus riippuu erityisesti sen valmisteluun käytettävissä olevasta ajasta, minkä vuoksi tätä varten on tarpeen asettaa kohtuulliset määräajat. Slovenian lainsäädännössä asetettuun kahdeksan päivän määräaikaan liittyviä ongelmia on tarkasteltava nimenomaan tätä taustaa vasten. Kuten edellä tämän ratkaisuehdotuksen johdannossa totesin,¹⁰ unionin tuomioistuimen asiana on tutkia, ovatko kyseinen määräaika ja sen laskentatapa unionin oikeusjärjestyksessä asetettujen *vaatimusten mukaisia*.¹¹ Koska toinen ennakkoratkaisukysymys koskee ainoastaan kyseisen määräajan alkamisajankohtaa mutta ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys myös sen kestoja, toinen kysymys on mielestäni tutkittava ensimmäiseksi.

B Toinen ennakkoratkaisukysymys

45. Toisella ennakkoratkaisukysymyksellään kansallinen tuomioistuin haluaa lähinnä selvittää, onko asetuksen N:o 1393/2007 8 artiklaa, luettuna yhdessä perusoikeuskirjan 47 artiklan kanssa, tulkittava siten, että se on esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan määräaika, jonka kuluessa kyseisen asetuksen säännösten mukaisesti tiedoksi annetun oikeudenkäyntiasiakirjan osalta voidaan käyttää oikeussuojakeinoa, alkaa kulua siitä, kun kyseinen asiakirja annetaan tiedoksi. Jos näin on, kyseinen tuomioistuin tiedustelee, onko kyseisiä oikeussääntöjä tulkittava

⁸ Gascón Inchausti, F., ”Service of proceedings on the defendant as a safeguard of fairness in civil proceedings: in search of minimum standards from EU legislation and European case-law”, *Journal of Private International Law*, osa 13, 2017, nro 3, s. 511.

⁹ Unionin tuomioistuin on todennut, että ”on huolehdittava paitsi siitä, että asiakirjan vastaanottaja tosiasiallisesti *vastaanottaa* kyseessä olevan asiakirjan, myös siitä, että hän tosiasiallisesti ja täysimääräisesti *saa tietoonsa* ja *ymmärtää* häntä vastaan ulkomailla aloitetun menettelyn tarkoituksen ja ulottuvuuden, jotta hän voi tehokkaasti valmistella puolustustaan ja vedota oikeuksiinsa lähettävässä jäsenvaltiossa” (ks. tuomio 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus (C-519/13, EU:C:2015:603, 32 kohta) ja tuomio 6.9.2018, Catlin Europe (C-21/17, EU:C:2018:675, 34 kohta)). Kursivointi tässä.

¹⁰ Ks. edellä tämän ratkaisuehdotuksen 3 kohta.

¹¹ Ks. Martínez Santos, A., ”Protección efectiva de los derechos del consumidor, acceso a la justicia y control judicial de las cláusulas abusivas en el juicio cambiario: a propósito de un pronunciamiento reciente del Tribunal de Justicia de la Unión Europea”, *Revista Española de Derecho Europeo*, nro 71, heinä–syyskuu 2019, s. 122, jossa todetaan, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä on asteittain tarkistettu jäsenvaltioiden menettelyllisen itsemääräämisoikeuden perinteisiä rajoja tutkimalla, ovatko kansalliset menettelysäännöt perusoikeuskirjan 47 artiklan mukaisia.

siten, että tämän määräajan on alettava kuluu vasta siitä, kun kyseisen asetuksen 8 artiklan 1 kohdassa asetettu yhden viikon määräaika, jonka kuluessa asiakirjan vastaanottamisesta on kieltäydyttävä, on päättynyt.

46. Nähdäkseni vastaus tähän kysymykseen voidaan päätellä lukemalla asetuksen N:o 1393/2007 8 ja 9 artiklaa yhdessä perusoikeuskirjan 47 artiklan kanssa, kuten jäljempänä esitän.

47. Asetuksen N:o 1393/2007 9 artiklassa vahvistetaan perusteet, joiden mukaan asiakirjan tiedoksiantopäivä määräytyy. Kyseisen artiklan 1 kohdassa vahvistetaan periaate, jonka mukaan tiedoksiantopäivä on päivä, jona tiedoksianto tapahtuu vastaanottavan jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, vastaanottajan oikeuksien suojaamiseksi. Kuten kyseisestä säännöksestä selvästi ilmenee (”sanotun kuitenkin rajoittamatta 8 artiklan soveltamista”), tätä periaatetta on sovellettava silloin, kun asiakirjan vastaanottaja ei ole käyttänyt oikeuttaan kieltäytyä vastaanottamisesta asetuksen N:o 1393/2007 8 artiklan nojalla.

48. Asetuksen N:o 1393/2007 8 artiklan 1 kohdassa säädetään vastaanottajan oikeudesta kieltäytyä vastaanottamasta asiakirjaa, jollei sitä ole laadittu jollakin seuraavista kielistä tai jollei sen mukana ole käännöstä jollekin niistä: kieli, jota vastaanottaja ymmärtää, tai vastaanottavan jäsenvaltion virallinen kieli tai, jos jäsenvaltiossa on useita virallisia kieliä, sen paikkakunnan virallinen kieli tai jokin sen paikkakunnan virallisista kielistä, missä tiedoksianto tapahtuu. Tämän säännöksen nojalla vastaanottava viranomaisella on velvollinen ilmoittamaan asetuksen liitteessä II olevalla lomakkeella vastaanottajalle tämän oikeudesta kieltäytyä asiakirjan vastaanottamisesta. Olosuhteet, joissa nämä tiedot on saatettu vastaanottajan tietoon, on mainittava asiakirjojen tiedoksiannon toimittamisesta tai toimittamatta jättämisestä annettavassa todistuksessa, joka on kyseisen asetuksen liitteessä I. Asetuksen N:o 1393/2007 8 artiklan 1 kohdassa täsmennetään myös tavat, joilla asiakirjan vastaanottamisesta voi kieltäytyä, eli joko tiedoksiannon yhteydessä tai palauttamalla asiakirja vastaanottavalle viranomaiselle viikon kuluessa.

49. Unionin tuomioistuin on todennut, että oikeus kieltäytyä ottamasta vastaan tiedoksiannettavaa asiakirjaa perustuu tarpeeseen suojata asiakirjan vastaanottajan puolustautumisoikeuksia oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin vaatimusten mukaisesti; siitä määrätään perusoikeuskirjan 47 artiklan toisessa kohdassa sekä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun yleissopimuksen 6 artiklan 1 kappaleessa. Vaikka asetuksen N:o 1393/2007 tarkoituksena on ennen kaikkea oikeudenkäyntien tehokkuuden ja nopeuden parantaminen ja hyvän oikeudenkäytön turvaaminen, unionin tuomioistuin on todennut, että näihin tavoitteisiin ei saada pyrkiä heikentämällä jollain tavoin kyseessä olevien asiakirjojen vastaanottajien puolustautumisoikeuksia.¹²

50. On nimittäin muistutettava, että unionin tuomioistuin on pitänyt mahdollisuutta kieltäytyä vastaanottamasta tiedoksiannettavaa asiakirjaa niin tärkeänä, että se on luonnehtinut tätä asiakirjan vastaanottajan ”oikeudeksi”.¹³ On myös todettava, että unionin tuomioistuin on korostanut, että ”vastaanottavan viranomaisen on kaikissa olosuhteissa ja ilman, että sillä olisi tältä osin harkintavaltaa” ilmoitettava siitä asiakirjan vastaanottajalle ”ja käytettävä tätä varten systemaattisesti mainittua vakiolomaketta”. Unionin tuomioistuimen mukaan kyseisen

¹² Tuomio 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus (C-519/13, EU:C:2015:603, 30 ja 31 kohta); tuomio 2.3.2017, Henderson (C-354/15, EU:C:2017:157, 51 kohta) ja tuomio 6.9.2018, Catlin Europe (C-21/17, EU:C:2018:675, 33 kohta).

¹³ Tuomio 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus (C-519/13, EU:C:2015:603, 49 kohta).

vakiolomakkeen toimittaminen on ”olennainen menettelymääräys”.¹⁴ Vaikka unionin tuomioistuin ei ole katsonut, että tämän vakiolomakkeen puuttuminen olisi pätemättömyysperuste, se on kuitenkin pitänyt sitä menettelyvirheenä, joka lähettäjän on korjattava lähettämällä asiakirjan käänös kielelle, jota vastaanottaja ymmärtää, tai vastaanottavan jäsenvaltion viralliselle kielelle.¹⁵ Tämä periaate vahvistetaan asetuksen N:o 1393/2007 8 artiklan 3 kohdassa.

51. Näin ollen asetuksen N:o 1393/2007 8 ja 9 artiklan, luettuina yhdessä perusoikeuskirjan 47 artiklan kanssa, tulkinnasta ilmenee, että tilanteessa, jossa tiedoksiannettavan asiakirjan vastaanottaja ei käytä oikeuttaan kieltäytyä sen vastaanottamisesta, määräaika oikeussuojakeinon käyttämiselle tiedoksi annetun asiakirjan osalta alkaa kulua siitä, kun tiedoksianto on pätevästi toimitettu.

52. Olen komission kanssa samaa mieltä siitä, että asetuksen N:o 1393/2007 mukaisesti tiedoksi annetulla oikeudenkäyntiasiakirjalla konkretisoitua päätöstä koskevan *oikeussuojakeinon esittämiseksi asetetun määräajan alkamista ei tarvitse lykätä*, jotta varmistettaisiin oikeudenkäyntiasiakirjan vastaanottajan puolustautumisoikeuksien tehokas kunnioittaminen. Mielestäni näyttää siltä, että *nämä oikeudet on jo riittävästi suojattu* antamalla vastaanottajalle oikeus kieltäytyä vastaanottamasta asiakirjaa, jota ei ole laadittu kielellä, jolla häntä vastaan voidaan vedota.¹⁶ Koska kyseisen asetuksen 8 artiklan mukaan vastaanottajaa pyydetään ”reagoimaan” vasta asiakirjan tiedoksiannon yhteydessä tai palauttamaan asiakirja lähettävälle viranomaiselle viikon kuluessa, ei voida pätevästi väittää, että vastaanottajalle asetetaan suhteettomia vaatimuksia hänen intressiensä suojelemiseksi.

53. Pääasian olosuhteet eivät näytä oikeuttavan toisenlaista arviointia. Yhtäältä ei ole kiistetty, että tiedoksiannettava asiakirja eli täytäntöönpanomääräys toimitettiin kantajalle ja sen jälkeen vastaajille sloveenin kielellä ja että kantajalle *ilmoitettiin oikeudesta kieltäytyä sen vastaanottamisesta* asetuksen N:o 1393/2007 liitteessä II olevalla saksankielisellä lomakkeella. Toisaalta on todettava, että kantaja, jota vastaajat edustivat, *päätti olla käyttämättä tätä oikeutta*, joten määräyksen tiedoksiantopäivänä on pidettävä kyseisen asetuksen 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti päivää, jona kantaja tosiasiallisesti sai määräyksen haltuunsa ja joka oli 30.10.2019.

54. Vaikka nimittäin pääasian asianosaiset väittävät, että ne väitetysti virheellisen tiedonkulun vuoksi olivat ensin siinä käsityksessä, että täytäntöönpanomääräys oli annettu tiedoksi 4.11.2019, ne eivät kuitenkaan kiistä, että ne olivat sisäisen selvityksen perusteella voineet myöhemmin todeta, että määräys oli tosiasiallisesti vastaanotettu 30.10.2019.

55. Näin ollen vaikuttaa siltä, että kantaja, jonka lakisääteisiä edustajia vastaajat olivat, *jätti tietoisesti käyttämättä* sille asetuksessa N:o 1393/2007 annettua *oleellista oikeutta*.¹⁷ Kantaja ei siten voi pätevästi vedota puolustautumisoikeuksiansa loukkaamiseen pelkästään sillä perusteella, että määräaika täytäntöönpanomääräyksen vastustamiselle alkoi kulua siitä, kun kyseinen määräys

¹⁴ Tuomio 2.3.2017, Henderson (C-354/15, EU:C:2017:157, 58 kohta).

¹⁵ Tuomio 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus (C-519/13, EU:C:2015:603, 61 kohta).

¹⁶ Ks. tältä osin Ulrici, B., ”Verfahrensrecht: Sprachregelung bei der Zustellung eines europäischen Zahlungsbefehls”, *Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht*, 2018, s. 1004, jossa korostetaan menettelyllistä suojelua, jota maksamismääräyksen saaneelle velalliselle annetaan asetuksen N:o 1393/2007 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitetulla kieltäytymisoikeudella. Kuten tekijä toteaa, puolustautumisoikeuksia loukkaa jo se, että liitteessä II olevan lomakkeen tiedoksianto on tapahtunut kielellä, jota ei hyväksytä, ja ettei velalliselle ole asianmukaisesti ilmoitettu hänen oikeudestaan kieltäytyä tiedoksiannon vastaanottamisesta.

¹⁷ Kuten julkisasiamies Trstenjak selittää ratkaisuehdotuksessaan Weiss und Partner (C-14/07, EU:C:2007:737, 86 kohta), tietyissä olosuhteissa voidaan *pätevästi luopua* oikeudesta kieltäytyä oikeudenkäyntiasiakirjan vastaanottamisesta.

annettiin tiedoksi.¹⁸ Koska tämä perustelu on selvästi ristiriidassa sen kanssa, miten kantaja on pääasiassa menetellyt, se on mielestäni hylättävä *venire contra factum proprium non valet -oikeusperiaatteen* perusteella.¹⁹

56. Edellä esitetyn perusteella katson, että toiseen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 1393/2007 8 artiklan 1 ja 3 kohtaa, luettuina yhdessä perusoikeuskirjan 47 artiklan kanssa, on tulkittava siten, että ne eivät ole esteenä ratkaisun antaneen valtion kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan määräaika asetuksen N:o 1393/2007 mukaisesti tiedoksi annetulla oikeudenkäyntiasiakirjalla konkretisoitua päätöstä koskevan oikeussuojakeinon käyttämiselle alkaa kulua kyseisen asiakirjan tiedoksi antamisesta eikä vasta sen jälkeen, kun kyseisen artiklan 1 kohdassa asiakirjan vastaanottamisesta kieltäytymiselle asetettu yhden viikon määräaika on päättynyt.

C Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys

1. Tutkittavaksi ottaminen

57. Aluksi on todettava ensinnäkin, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin, jossa vastaajia vastaan on nostettu vahingonkorvauskanne, tiedustelee unionin tuomioistuimelta asetuksen N:o 1215/2012 36 ja 39 artiklan tulkintaa sen selvittämiseksi, onko Slovenian lainsäädännössä täytäntöönpanomääräyksen vastustamiselle asetettu kahdeksan päivän määräaika sellainen, että se mahdollistaa puolustautumisoikeuksien tehokkaan käyttämisen, vai pitäisikö kyseisen määräajan kestoja ja Slovenian vastustamismenettelyn erityispiirteiden takia johtaa kyseisen määräyksen tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta kieltäytymiseen.

58. Tästä on muistutettava, että kuten unionin tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, olettamana on, että kansallisen tuomioistuimen esittämällä unionin oikeuden tulkintaan liittyvillä kysymyksillä on merkitystä asian ratkaisun kannalta, joten unionin tuomioistuin voi kieltäytyä vastaamasta SEUT 267 artiklassa tarkoitetun kansallisen tuomioistuimen esittämään ennakkoratkaisukysymykseen ainoastaan, jos on ilmeistä, että kansallisen tuomioistuimen pyytämällä unionin oikeussäännön tulkittamisella tai pätevyuden arvioimisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, tai jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen.²⁰

¹⁸ Ks. tältä osin Okonska, A., *Internationaler Rechtsverkehr in Zivil- und Handelssachen (Geimer, R. ja Schütze, R.)*, München, 2021, Artikel 8 VO (EG) 1393/2007, 2 kohta ja Drehsen, M., "Zustellung gerichtlicher Schriftstücke im Rahmen der EuMahnVO", *Praxis des internationalen Privat- und Verfahrensrechts*, 2019, osa 5, s. 385, joissa selitetään, ettei jäsenvaltioiden välillä tiedoksi annettavia asiakirjoja ole välttämättä käännettävä, millä säästetään aikaa ja rahaa. Tästä seuraa, että vastaanottaja saattaa saada asiakirjan, jota ei ole laadittu kielellä, jota hän ymmärtää, ja jota ei ole käännetty. Kun otetaan huomioon vastaanottajan oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, hänellä on mahdollisuus kieltäytyä tämän asiakirjan vastaanottamisesta tiedoksiannon yhteydessä tai palauttaa se. Jos vastaanottaja ei kieltäydy vastaanottamasta asiakirjaa, jota ei ole käännetty, vaikka hän on saanut tiedon oikeuksistaan, *tiedoksianto on pätevä, osasipa vastaanottaja tosiasiallisesti kyseistä kieltä tai ei*.

¹⁹ *Venire contra factum proprium non valet* -periaatteen oikeusvaikutuksena on, että osapuoli, joka tunnustuksensa, esityksensä, lausumansa, menettelynsä tai vaikenemisensä perusteella on aikaisemmin *suhtautunut ilmeisen päinvastaisesti siihen oikeuteen, johon hän pyrkii tuomioistuimessa vetoamaan*, ei voi vedota tähän oikeuteen (ks. kansainvälisen tuomioistuimen varapresidentin Ricardo J. Alfaron henkilökohtainen kannanotto asiassa *Kambodža v. Thaimaa (Temple of Preah Vihear)*, kansainvälisen tuomioistuimen oikeustapauskokoelma, 1962, s. 6 ja sitä seuraavat sivut, ja Gaillard, E., "L'interdiction de se contredire au détriment d'autrui comme principe général du droit de commerce international", *Revue de l'arbitrage*, 1985, s. 241 ja sitä seuraavat sivut).

²⁰ Tuomio 14.6.2017, *Online Games ym.* (C-685/15, EU:C:2017:452, 42 kohta).

59. Vaikka kyse ei ole täytäntöönpanomääräyksen tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta Itävallassa, koska kantaja on jo maksanut kyseisessä määräyksessä todetun saatavan, on silti oletettava, että ensimmäisellä ennakkoratkaisukysymyksellä on merkitystä asian ratkaisun kannalta, koska ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on voitava tutkia, ovatko vastaajien puolustautuakseen esittämät väitteet perusteltuja.

60. Toiseksi on todettava komission tapaan, että vaikka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin muodollisesti viittaa ensimmäisessä kysymyksessään asetuksen N:o 1215/2012 36 ja 39 artiklaan, ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että sen epäilyt koskevat lähinnä sitä, *millä perusteilla tuomioistuinratkaisun tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta voidaan kieltäytyä* tilanteessa, jossa haastehakemusta tai vastaavaa asiakirjaa ei ole annettu vastaajalle asetuksen 45 artiklan 1 kohdan b alakohdassa ja 46 artiklassa tarkoitetulla tavalla tiedoksi hyvissä ajoin ja siten, että vastaaja olisi voinut käyttää puolustautumisoikeuksiaan.

61. Koska unionin tuomioistuin on toimivaltainen poimimaan kaikista kyseisen tuomioistuimen esittämistä seikoista ja erityisesti ennakkoratkaisupyynnön perusteluista ne unionin oikeutta koskevat seikat, joita on syytä tulkita, kun otetaan huomioon riidan kohde,²¹ ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys on ymmärrettävä siten, että siinä viitataan mainitun asetuksen 45 artiklan 1 kohdan b alakohtaan ja 46 artiklaan.

62. Näin ollen ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa ensimmäisellä kysymyksellään lähinnä selvittää, onko asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklan 1 kohdan b alakohtaa ja 46 artiklaa, luettuina yhdessä perusoikeuskirjan 47 artiklan kanssa, tulkittava siten, että muussa kuin kontradiktorisessa menettelyssä annetun *tuomioistuinratkaisun tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta on kieltäydyttävä*, jos tätä ratkaisua koskevaa oikeussuojakeinoja on käytettävä kahdeksan päivän määräajassa muulla kuin vastaajan asuinpaikan virallisella kielellä tai yhdellä niistä taikka kielellä, jota vastaaja ymmärtää.

2. Oikeus kieltäytyä slovenialaisten tuomioistuinten antaman määräyksen tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta

63. Kuten asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklan 1 kohdan b alakohdasta ja 46 artiklasta yhdessä luettuina ilmenee, jos tuomio on annettu poisjäänyttä vastaajaa vastaan eikä haastehakemusta tai vastaavaa asiakirjaa ole annettu tiedoksi vastaajalle hyvissä ajoin ja siten, että vastaaja olisi voinut valmistautua vastaamaan asiassa, tuomiota ei voida tunnustaa eikä panna täytäntöön, paitsi jos vastaaja ei ole hakenut tuomioon muutosta, vaikka olisi voinut niin tehdä.

a) ”Haastehakemuksen tai vastaavan asiakirjan” olemassaolo

64. Jotta ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen ensimmäiseen kysymykseen voitaisiin vastata, on ensin tutkittava, voidaanko slovenialaisten tuomioistuinten muussa kuin kontradiktorisessa menettelyssä antamaa täytäntöönpanomääräystä pitää edellä mainituissa säännöksissä tarkoitettuna ”haastehakemuksena tai vastaavana asiakirjana”.

²¹ Tuomio 13.6.2019, Moro (C-646/17, EU:C:2019:489, 40 kohta) ja tuomio 22.4.2021, Profi Credit Slovakia (C-485/19, EU:C:2021:313, 50 kohta).

65. Tältä osin on huomautettava, kuten unionin tuomioistuin on todennut tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla Brysselissä 27.9.1968 tehdyn yleissopimuksen²² 27 artiklan 2 kohtaa koskevassa oikeuskäytännössään, jota voidaan soveltaa asetuksen N:o 1215/2012 olennaisilta osin vastaaviin säännöksiin, että ”haastehakemus tai muu vastaava asiakirja” tarkoittaa asiakirjaa tai asiakirjoja, joiden asianmukainen ja riittävän ajoissa suoritettu tiedoksianto antaa vastaajalle mahdollisuuden vedota oikeuksiinsa ennen kuin alkuperävaltiossa annetaan täytäntöönpanokelpoinen tuomio.²³

66. Pääasiassa tilanne on juuri tällainen. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen antamien tietojen mukaan slovenialaisten tuomioistuinten kantajaa vastaan antamaa täytäntöönpanomääräystä ei annettu lainvoimaisen täytäntöönpanoperusteen perusteella vaan pelkkien laskujen perusteella ja kehottamatta ensin pääasian kantajaa esittämään huomautuksensa. Tämän täytäntöönpanomääräyksen tosiasiallisesta tiedoksi antamisesta alkaa kulua se määräaika, jonka kuluessa kantaja voi vastustaa määräystä ja puolustautua.

67. Kuten 13.7.1995 annetussa tuomiossa Hengst Import (C-474/93, EU:C:1995:243) kyseessä olleita asiakirjoja, pääasiassa kyseessä olevaa täytäntöönpanomääräystä on siten pidettävä asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklan 1 kohdan b alakohdassa ja 46 artiklassa tarkoitettuna ”haastehakemuksena tai vastaavana asiakirjana”.

68. Tässä yhteydessä on myös muistutettava, että unionin tuomioistuin on katsonut, että 27.9.1968 tehdyn Brysselin yleissopimuksen 27 artiklan 2 kohtaa sovelletaan, jos vastaaja on vastustanut yksipuolista tuomiota ja jos tuomioistuin, jossa kyseinen tuomio on annettu, jättää väitteen tutkimatta sillä perusteella, että vastustamiselle asetettu määräaika on päättynyt. Koska väitteen tutkimatta jättäminen tarkoittaa, että yksipuolinen tuomio pysytetään, unionin tuomioistuin on katsonut, että kyseisen artiklan tavoite edellyttää, että täytäntöönpanovaltion tuomioistuin tekee kyseisessä määräyksessä tarkoitettun arvioinnin.²⁴

b) Tilanne, jossa puolustautumisoikeuksien käyttäminen on tehty kohtuuttoman vaikeaksi

69. Tässä kohtaa tarkastelua on ratkaistava, onko Slovenian lainsäädännössä täytäntöönpanomääräyksen vastustamiselle asetettu kahdeksan päivän määräaika sellainen, että vastaanottajalle jää asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti tarpeeksi aikaa valmistautua vastaamaan asiassa.

70. Tätä vaatimusta on tulkittava perusoikeuskirjan 47 artiklassa taatun tehokasta oikeussuojaa koskevan perusoikeuden ja samanaikaisesti myös tehokkuusperiaatteen valossa.

71. Yhtäältä kansallista lainsäädäntöä, jossa täytäntöönpanomääräyksen vastustamiselle asetettu määräaika on kahdeksan päivää, voidaan lähtökohtaisesti perustella tavoitteella varmistaa, että jäsenvaltiossa annetut ratkaisut tunnustetaan ja pannaan täytäntöön nopeasti ja yksinkertaisin menettelyin, ja taata oikeusvarmuus, kuten asetuksessa N:o 1215/2012 edellytetään. Toisaalta, kuten unionin tuomioistuin on useaan otteeseen todennut, vaikka siviiliprosessioikeuden välineiden tarkoituksena on ennen kaikkea oikeudenkäyntien tehokkuuden ja nopeuden

²² EYVL 1972, L 299, s. 322.

²³ Tuomio 13.7.1995, Hengst Import (C-474/93, EU:C:1995:243, 19 kohta).

²⁴ Ks. vastaavasti tuomio 16.6.1981, Klomps (166/80, EU:C:1981:137, 12 ja 13 kohta).

parantaminen ja hyvän oikeudenkäytön turvaaminen, *näihin tavoitteisiin ei saada pyrkiä heikentämällä jollain tavoin kyseessä olevien asiakirjojen vastaanottajien puolustautumisoikeuksia.*²⁵

1) Oikeuskäytännössä vahvistetut yleiset kriteerit

72. Sen ratkaisemiseksi, onko kyseessä oleva tuomioistuinmenettely ristiriidassa tehokkaita oikeussuojakeinoja koskevan oikeuden kanssa, on määritettävä, johtavatko kansallisessa oikeudessa säädetyt *vastustamismenettelyä koskevat yksityiskohtaiset säännöt* siihen, että on olemassa huomattava riski siitä, etteivät osapuolet voi esittää vaadittavaa väitettä.²⁶ Tämän määräajan on oltava erityisesti tehokkaan oikeussuojakeinon valmistelun ja vireillepanon kannalta käytännössä riittävä.²⁷ Koska menettelyt voivat vaihdella merkittävästi kansallisesta oikeusjärjestyksestä toiseen, on muistutettava, että kriteereihin, jotka unionin tuomioistuimen mukaan on otettava huomioon arvioitaessa, onko määräaika riittävä taatakseen puolustautumisoikeuksien suojan, kuuluvat muun muassa *tehtävien päätösten merkitys asianomaiselle ja menettelyjen monimutkaisuus.*²⁸

73. Käsiteltävässä asiassa on todettava, että maksamismääräyksen saaminen tuo mukanaan merkittäviä riskejä, sillä tällainen tuomioistuinratkaisu *vaikuttaa suoraan* vastaanottajan *varallisuusintresseihin*. Erityisen suuri merkitys tällä seikalla on silloin, kun maksamismääräys koskee, kuten nyt käsiteltävässä asiassa, suurta rahamäärää. Tämän varallisuusriskin ohella saattaa myös olla muita pakottavia ja hyväksyttäviä syitä, joilla voidaan perustella tarvetta puolustautua tuomioistuimessa, nimittäin *vältyminen* tällaisesta menettelystä *mahdollisesti aiheutuvalta maineenmenetykseltä*. Kuten nimittäin kantaja toteaa kirjallisissa huomautuksissaan, sen oli pakko maksaa vaadittu saatava yksinomaan siksi, että sillä itsellään oli muilta slovenialaisilta velallisilta saatavia, jotka olisi voitu niiltä periä, ja että kantajan maineelle olisi aiheutunut merkittävää vahinkoa, jos näitä saatavia olisi alettu periä täytäntöönpanomenettelyssä. Nämä seikat huomioon ottaen vaikuttaa kiistattomalta, että kantajalla on ilmeinen intressi puolustautua Okrajno sodišče v Ljubljanan antamaa määräystä vastaan. Kyseisen menettelyn merkitystä kantajalle ei siten voida kyseenalaistaa.

74. Kyseisen menettelyn monimutkaisuudesta on todettava, että täytäntöönpanomääräyksen vastustaminen edellyttää *ryhtymistä toimenpiteisiin*, sillä sen johdosta on yhtäältä selvitettävä, missä olosuhteissa saatava on syntynyt, ja toisaalta esitettävä oikeudellisia perusteita, joilla saatavan pätevyys tai eräänntyminen voidaan kyseenalaistaa, ottaen kuitenkin huomioon todistustaakkaa koskevat siviiliprosessuaaliset säännöt. *Tämä tehtävä voi* olosuhteiden mukaan *osoittautua erityisen monimutkaiseksi* ja sen vuoksi *edellyttää turvautumista oikeudellisen avustajan* eli asianajajan tai muun oikeusalan ammattilaisen *apuun*.

²⁵ Tuomio 2.3.2017, Henderson (C-354/15, EU:C:2017:157, 51 kohta).

²⁶ Tuomio 9.3.2017, Zulfikarpašić (C-484/15, EU:C:2017:199, 39 kohta) ja tuomio 13.9.2018, Profi Credit Polska (C-176/17, EU:C:2018:711, 61 kohta).

²⁷ Tuomio 9.9.2020, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Myöhemmän hakemuksen hylkääminen – Muutoksenhaun määräaika) (C-651/19, EU:C:2020:681, 57 kohta).

²⁸ Tuomio 9.9.2020, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Myöhemmän hakemuksen hylkääminen – Muutoksenhaun määräaika) (C-651/19, EU:C:2020:681, 53 kohta).

75. On kuitenkin huomautettava, että viimeksi mainitulla seikalla voi olla ratkaiseva vaikutus sen arvioimiseen, voidaanko prosessuaalista määräaika pitää tehokkaan puolustautumisen kannalta riittävänä.²⁹ Koska oikeudellisiin asioihin perehtymättömälle henkilölle – toisin kuin henkilölle, jolla on tarvittava ammatillinen pätevyys tai kokemus – tämä tehtävä aiheuttaa yleensä suuria vaikeuksia, hän tarvitsee siihen pidemmän määräajan. *Menettelysäännöissä ei kuitenkaan yleensä anneta kansalliselle tuomioistuimelle mitään harkintavaltaa määräaikaisten vahvistamisessa, ei edes niiden pidentämiseksi*, jotta nämä vastaanottajan kyvyt voitaisiin ottaa huomioon. Näin ollen oikeudenkäyntiasiakirjan vastaanottajan on noudatettava asetettua määräaika voimatta saada itselleen edullisempaa kohtelua.

76. Joka tapauksessa olen vakuuttunut siitä, ettei menettelyn monimutkaisuutta pidä arvioida ainoastaan abstraktisti. Ennemmin arvioinnissa on tarpeen ottaa huomioon *kyseessä olevat menettelysäännöt kokonaisuudessaan*, kuten jäljempänä esittämäni unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö osoittaa.

2) Yhtäläisyydet asiaan Profi Credit Polska

77. Tältä osin on todettava, että tuomiossa Profi Credit Polska, joka koski pääasiassa kyseessä olevan kaltaista tilannetta, unionin tuomioistuin totesi direktiivin 93/13/ETY³⁰ 7 artiklan 1 kohdasta, että kansallinen lainsäädäntö, jossa säädetään, että määräaika maksamismääräyksen vastustamiselle on kaksi viikkoa ja että vastapuolen on vastustusilmoituksessaan esitettävä väitteet ja myös tosiseikat ja todisteet, joiden avulla tuomioistuin voi arvioida sopimusehdon kohtuuttomuuden, aiheuttaa riskin siitä, ettei kuluttaja vastusta maksamismääräystä tai että vastustusilmoitus jätetään tutkimatta.³¹

78. On huomautettava, että unionin tuomioistuin noudatti olennaisin osin julkisasiamies Kokottin kyseisessä asiassa esittämää ratkaisuehdotusta ja viittasi useammin kuin kerran tähän ratkaisuehdotukseen sisältyneeseen oikeudelliseen arviointiin. Kyseinen ratkaisuehdotus on mielestäni erityisen merkityksellinen nyt käsiteltävän asian kannalta, koska se auttaa ymmärtämään paremmin syitä, joiden vuoksi unionin tuomioistuin totesi, että kyseessä olleet menettelysäännöt olivat omiaan tekemään maksamismääräyksen vastustamisoikeuden käyttämisen kohtuuttoman vaikeaksi. Julkisasiamies totesi erityisesti, että kahden viikon määräaika ”ei ole liian lyhyt siltä osin kuin kuluttajan on ylipäätään ryhdyttävä toimenpiteisiin tämän määräajan kuluessa” mutta että se on tehokkuusperiaatteen mukainen vain, ”jos kuluttajan ei tarvitse esittää tämän määräajan kuluessa tosiseikkoja ja todisteita, jotka muodostavat perustan luottosopimuksen ehtojen kohtuuttomuuden tutkimiselle”.³²

79. Tämä päättely vaikuttaa johdonmukaiselta, ja sitä voidaan mielestäni soveltaa käsiteltävään asiaan, kun otetaan huomioon unionin tuomioistuimen asiassa Profi Credit Polska tutkimien menettelysääntöjen ja käsiteltävässä asiassa kyseessä olevien sääntöjen välinen samankaltaisuus. Jotta tarkasteluni olisi paremmin ymmärrettävissä, esitän jäljempänä kriteerit, joihin unionin tuomioistuin tukeutui edellä mainitussa asiassa ja jotka mielestäni täyttyvät nyt käsiteltävässä tapauksessa. Tuotuaani esiin *näiden asioiden väliset yhtäläisyydet* selitän, mitä *johtopäätöksiä* niistä on mielestäni tehtävä käsiteltävän asian arvioinnissa.

²⁹ Tuomiosta 9.9.2020, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Myöhemmän hakemuksen hylkääminen – Muutoksenhaun määräaika) (C-651/19, EU:C:2020:681, 62 ja 63 kohta), ilmenee, että mahdollisuus oikeudelliseen edustukseen voi vaikuttaa ratkaisevasti sen arvioimiseen, voidaanko prosessuaalista määräaika pitää tehokkaan puolustautumisen kannalta riittävänä.

³⁰ Kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista 5.4.1993 annettu neuvoston direktiivi (EYVL 1993, L 95, s. 29).

³¹ Tuomio 13.9.2018, Profi Credit Polska (C-176/17, EU:C:2018:711, 62–67 kohta).

³² Julkisasiamies Kokottin ratkaisuehdotus Profi Credit Polska (C-176/17, EU:C:2018:293, 79 kohta).

i) Maksamismääräyksen vastustaminen

80. Aluksi on syytä kiinnittää huomiota siihen, että kummassakin asiassa on kyse oikeudesta vastustaa maksamismääräystä. Oikeudenkäyntiasiakirjan vastaanottajan prosessuaalinen asema on molemmissa asioissa olennaisin osin sama, koska tämä joutuu puolustautumaan sellaista tuomioistuinratkaisua vastaan, joka on annettu ilman edeltävää kontradiktorista menettelyä ja ilman täytäntöönpanoperustetta eli pelkästään täytäntöönpanon hakijan väitteiden perusteella, ja tilanteessa, jossa maksamismääräysmenettelystä vastaavan tuomioistuimen tehtävänä on ainoastaan tarkastaa, että asiakirjat, jotka osoittavat saatavan olemassaolon, ovat muotomääräysten mukaisia.³³

ii) Oikeudenkäyntiasiakirjan vastaanottajan velvollisuus perustella väitteensä

81. Asiassa Profi Credit Polska kyseessä olleen kansallisen lainsäädännön tapaan nyt käsiteltävässä asiassa tarkasteltavassa Slovenian lainsäädännössä edellytetään, että täytäntöönpanomääräyksestä tehtävä väite perustellaan, ja erityisesti, että siinä esitetään tietyt tosiseikat, joiden tueksi on todisteita.³⁴ Näin ollen kansallisessa lainsäädännössä asetetut menettelyvaatimukset ovat kummassakin asiassa melko tiukat, koska ei riitä, että oikeudenkäyntiasiakirjan vastaanottaja ”reagoi” täytäntöönpanomääräykseen esimerkiksi ilmoittamalla ensin haluavansa puolustautua, jolloin vastaanottajalla olisi menettelyn myöhemmässä vaiheessa lupa esittää kirjallisia huomautuksia, joita varten asetetaan pidempi määräaika.

82. Käsiteltävässä asiassa oikeudenkäyntiasiakirjan vastaanottaja on nimittäin velvollinen jättämään ”kattavan” puolustautumiskirjelmän, joka sisältää kaikki asiaa koskevat tosiseikat ja todisteet, määräajassa, joka alkaa kuluu määräyksen tiedoksi antamisesta, mikä edellyttää huomattavaa ponnistusta, kuten edellä jo selitin.³⁵ Kun otetaan huomioon, että tällaisesta tehtävästä ei kaikissa tapauksissa kyetä suoriutumaan ilman asianajajalta tai muulta oikeusalan ammattilaiselta saatavaa oikeudellista apua, vaikuttaa johdonmukaiselta, että tällainen vaatimus aiheuttaa riskin siitä, että oikeudenkäyntiasiakirjan vastaanottaja ei vastusta määräystä tai että väite jätetään tutkimatta.

iii) Määräaika väitteen esittämiselle on alle kaksi viikkoa

83. Oikeuskäytännössä on laajasti tunnustettu, että tuomioistuimessa puolustautumisen asianmukaisen valmistelun olennainen edellytys on se, että tähän on käytettävissä tarpeeksi aikaa. Lisäksi on huomattava, että oikeus saada riittävästi aikaa valmistella puolustustaan ilmentää oikeusvaltioperiaatetta yhtenä oikeudenmukaiselle oikeudenkäynnille ominaisena seikkana.³⁶ Näistä syistä on johdonmukaista olettaa, että mitä pidempi määräaika prosessitoimen tekemiselle asetetaan, sitä huolellisemmin se voidaan valmistella.

³³ Tuomio 13.9.2018, Profi Credit Polska (C-176/17, EU:C:2018:711, 28 ja 29 kohta).

³⁴ Tuomio 13.9.2018, Profi Credit Polska (C-176/17, EU:C:2018:711, 65 kohta).

³⁵ Ks. edellä tämän ratkaisuehdotuksen 74 kohta.

³⁶ Ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen 6 artiklan 3 kappaleen b kohdassa määrätään, että ”jokaisella rikoksesta syytetyllä on – oikeus saada riittävästi aikaa ja edellytykset valmistella puolustustaan” (kursivointi tässä). Vaikka tämä sanamuoto näyttää viittaavan pelkästään rikosoikeudenkäynteihin, Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on soveltanut kyseistä määräystä myös hallinto- ja siviilioikeudellisiin prosesseihin (ks. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 17.3.2015, Adorisio ym. v. Alankomaat, CE:ECHR:2015:03117DEC004731513, 47315/13, joka koskee muutoksenhauulle asetettua lyhyttä määräaikaa).

84. Näiden seikkojen perusteella on todettava, että käsiteltävässä asiassa täytäntöönpanomääräyksen vastustamiselle asetettu määräaika on vain kahdeksan päivää, kun se asiassa Credit Polska oli *kaksi viikkoa*.³⁷ Lisäksi on todettava, että Slovenian hallituksen kirjallisissa huomautuksissaan esittämien tietojen mukaan kyseisessä lainsäädännössä ei oteta huomioon pyhä- tai vapaapäiviä, paitsi jos kyseessä on määräajan viimeinen päivä. Siinä tapauksessa määräaika päättyy ensimmäisenä pyhä- tai vapaapäivää seuraavana työpäivänä. Kyseessä oleva Slovenian lainsäädäntö on siten paljon tiukempi ja vaikeuttaa tästä syystä vielä enemmän puolustautumista. Näin ollen moitteet, joita unionin tuomioistuin esitti tuomiossa Profi Credit Polska kyseessä olleessa tilanteessa asetetun määräajan lyhydestä, pätevät sitä suuremmalla syyllä nyt käsiteltävään asiaan.

iv) Velvollisuus maksaa oikeudenkäyntimaksu

85. Lisäksi oikeudenkäyntiasiakirjoista ilmenee, että Slovenian lainsäädännöllä ja edellä mainitussa asiassa Profi Credit Polska kyseessä olleella Puolan lainsäädännöllä on yhteistä myös se, että molemmissa edellytetään oikeudenkäyntimaksun korvaamista. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toimittamien tietojen mukaan Okrajno sodišče v Ljubljana nimittäin velvoitti vastaajat maksamaan oikeudenkäyntimaksun kahdeksan päivän määräajassa, ja he täyttivät tämän vaatimuksen ajoissa.³⁸

86. Vaikka käsiteltävässä tapauksessa suoritettu maksu ei vaikuta järin suurelta, ei kuitenkaan voida sivuuttaa sitä, että velvollisuus maksaa oikeudenkäyntimaksu on joka tapauksessa *hallinnollinen vaatimus*, jota on noudatettava. Ei myöskään voida sulkea pois sitä, että voi olla muita tilanteita, joissa täytäntöönpanomääräyksen vastaanottaja joutuu suorittamaan tätä *suurempia maksuja*. Näistä syistä tässä tarkastelussa on mielestäni järkevää olettaa, että käsiteltävässä asiassa kyseessä olevan kaltainen lainsäädäntö, jossa oikeudenkäyntimaksu veloitetaan suorittamaan erityisen lyhyessä ajassa, on omiaan saamaan oikeudenkäyntiasiakirjan vastaanottajan luopumaan maksamismääräyksen vastustamisesta, kuten unionin tuomioistuin perustellusti totesi edellä mainitussa asiassa.³⁹

v) Yksityiseltä oikeussuhteissa edellytettävä huolellisuus

87. Kyseisten kahden asian tosiseikoissa on tietty oikeudenkäyntiasiakirjan vastaanottajan asemaan liittyvä ero, josta on syytä esittää joitakin huomautuksia. Tiedostan, että *yrietyksille* asetetaan oikeussuhteissa tiukempia huolellisuusvaatimuksia kuin *kuluttajille*. Yrityksillä on yleensä tiettyä *tietämystä ja kokemusta* sopimussuhteiden hoidosta liikekumppanien ja asiakkaiden kanssa, joten ne pystyvät toimimaan taitavammin liike-elämässä. Koska kuluttajien tilanne ei selvästikään ole tällainen, heidän katsotaan tavallisesti olevan erityisen suojelun tarpeessa. Tämä periaate ilmaistaan direktiiviä 93/13⁴⁰ koskevassa unionin tuomioistuimen laajassa oikeuskäytännössä, johon myös tuomio Profi Credit Polska kuuluu. Kyseisen tuomion tarkastelu osoittaa, että siinä tehtyä oikeudellista päättelyä on ohjannut kuluttajansuojan tavoite, sillä kuten unionin tuomioistuin toteaa, kuluttajat ovat elinkeinonharjoittajiin nähden heikommassa asemassa.⁴¹

³⁷ Tuomio 13.9.2018, Profi Credit Polska (C-176/17, EU:C:2018:711, 66 kohta).

³⁸ Ks. edellä tämän ratkaisuehdotuksen 26 kohta.

³⁹ Tuomio 13.9.2018, Profi Credit Polska (C-176/17, EU:C:2018:711, 67 ja 68 kohta).

⁴⁰ Ks. tuomio 26.10.2006, Mostaza Claro (C-168/05, EU:C:2006:675, 25 ja 26 kohta).

⁴¹ Tuomio 13.9.2018, Profi Credit Polska (C-176/17, EU:C:2018:711, 40 kohta).

88. En kuitenkaan katso, että tämä seikka yksinään voisi vaikuttaa ratkaisevasti tarkasteluun. Vaikka maksamismääräys on käsiteltävässä asiassa osoitettu kansainvälisen tavaraliikenteen alalla toimivalle yritykselle eli elinkeinonharjoittajalle, mielestäni vaikuttaa siltä, että kahdeksan päivän määräaika on sittenkin liian lyhyt, jotta tämä voisi käyttää täysimääräisesti oikeuttaan tehokkaaseen puolustautumiseen. Näin ollen tarkastelun tässä vaiheessa on todettava, ettei kyseinen lainsäädäntö täytä unionin oikeuden vaatimuksia edes tilanteessa, jossa sovelletaan *tiukkoja huolellisuusvaatimuksia*.

3) Tarkastelun yhteenveto

89. Kyseisten kahden asian välisten yhtäläisyyksien tarkastelu osoittaa, mihin esteisiin oikeudenkäyntiasiakirjan vastaanottaja törmää pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa tilanteissa. Käsiteltävässä asiassa on ilmeistä, ettei kansallisissa menettelysäännöissä asetetuissa vaatimuksissa ole huomioitu sitä, että täytäntöönpanomääräyksen luonteisen oikeudenkäyntiasiakirjan vastaanottaja, joka ei käytä oikeuttaan kieltäytyä asiakirjan tiedoksiannosta asetuksen N:o 1393/2007 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti, tarvitsee tietyn ajan tutustuakseen tiedoksi annettujen asiakirjojen sisältöön, hakeakseen asianajajalta tai muulta oikeusalan ammattilaiselta oikeudellista neuvontaa, maksaakseen laissa edellytetyt oikeudenkäyntimaksut, valmistautuakseen vastaamaan asiassa,⁴² hankkiakseen asiakirjoista mahdolliset käännökset ja toimittakseen vastineen, joka sisältää kaikki asiaankuuluvat tosiseikat ja oikeudelliset seikat, toisessa jäsenvaltiossa olevalle tuomioistuimelle, jossa velkoja on pannut asian vireille.

90. Tässä ratkaisuehdotuksessa esitetyt päätelmät osoittavat, että on olennaisen tärkeää *ottaa huomioon kaikki nämä seikat* arvioitaessa sitä, onko täytäntöönpanomääräyksen vastustamiselle asetettu määräaika sellainen, että se mahdollistaa puolustautumisoikeuksien tehokkaan käyttämisen. Loppujen lopuksi tällaisen määräajan ehkäisevä vaikutus johtuu monesti useista eri syistä, jotka liittyvät kansallisen prosessioikeuden vaatimukseen. Tältä kannalta on katsottava, että jos käsiteltävässä asiassa todettaisiin, että kyseinen määräaika loukkaa puolustautumisoikeuksia kestopnsa ja vastustamismenettelyn erityispiirteiden takia, *tämän toteamuksen pitäisi johtaa määräyksen tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta kieltäytymiseen*, sillä se on ainoa keino varmistaa kyseisen henkilön tehokas oikeussuoja.

91. Koska käsiteltävässä asiassa Slovenian lainsäädännössä maksamismääräyksen vastustamiselle asetetut edellytykset *ovat yhtä tiukat tai tiukemmat* kuin asiassa Profi Credit Polska kyseessä olleessa Puolan lainsäädännössä asetetut edellytykset, katson, että ne ovat kokonaisuutena tarkastellen *omiaan tekemään* asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklan 1 kohdan b alakohdan ja 46 artiklan, luettuina yhdessä perusoikeuskirjan 47 artiklan kanssa, mukaisen *vastustamisoikeuden käyttämisen kohtuuttoman vaikeaksi*.⁴³

92. Edellä esitetyn huomioon ottaen totean, että – jollei ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen edellä tämän ratkaisuehdotuksen 89 kohdassa esitettyjen kriteerien valossa tekemästä arvioinnista muuta johdu – pääasiassa kyseessä olevissa olosuhteissa ei pystytä

⁴² Ks. tuomio 9.3.2017, Zulfikarpašić (C-484/15, EU:C:2017:199, 48 kohta), joka koskee riitauttamattomia vaatimuksia koskevan eurooppalaisen täytäntöönpanoperusteen käyttöönotosta 21.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 805/2004 (EUVL 2004, L 143, s. 15) 16 artiklan tulkintaa yhdessä saman asetuksen johdanto-osan 12 perustelukappaleen kanssa, josta ilmenee, että velalliselle on annettava riittävän ajoissa tiedot vaatimuksesta, jotta hän voi *valmistautua vastaamaan asiassa*.

⁴³ Sladič, J., "Evropska izterjava in zavarovanje terjatev s prikazom postopka v Sloveniji in Avstriji", *Pravosodni bilten*, 40 (2019), osa 3, s. 27 ja 28, ilmaisee epäilyksensä siitä, onko Slovenian lainsäädännössä asetettu kahdeksan päivän määräaika yhteensopiva unionin oikeuden kanssa, viitaten nimenomaan sen yhtäläisyyksiin tuomioissa Profi Credit Polska kyseessä olleen Puolan lainsäädännön kanssa.

takaamaan puolustautumisoikeuksien tehokasta suojaa. Näin ollen katson, että tällaisissa olosuhteissa annetun maksamismääräyksen tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta on kieltäydyttävä asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklan 1 kohdan b alakohdan ja 46 artiklan, luettuina yhdessä perusoikeuskirjan 47 artiklan kanssa, nojalla.

3. Vastaus ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen

93. Edellä esitetyistä syistä ehdotan, että ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen vastataan, että asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklan 1 kohdan b alakohtaa ja 46 artiklaa, luettuina yhdessä perusoikeuskirjan 47 artiklan kanssa, on tulkittava siten, että muussa kuin kontradiktorisessa menettelyssä annetun ratkaisun tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta on kieltäydyttävä, kun kyseisen ratkaisun osalta on käytettävissä oikeussuojakeino muulla kuin sen jäsenvaltion virallisella kielellä, jossa vastaajalla on asuinpaikka, tai jos kyseisellä jäsenvaltiolla on useita virallisia kieliä, muulla kuin yhdellä näistä virallisista kielistä, ja kun sen jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa ratkaisu on annettu, oikeussuojakeinon käyttämiselle asetettu määräaika, jota ei voida jatkaa, on vain kahdeksan kalenteripäivää.

D Kolmas ennakkoratkaisukysymys

94. Kolmannella ennakkoratkaisukysymyksellään kansallinen tuomioistuin haluaa selvittää, onko SEUT 18 artiklan ensimmäistä kohtaa tulkittava siten, että se on esteenä sellaiselle jäsenvaltion lainsäädännölle, jonka mukaan täytäntöönpanomääräyksestä tehty väite on perusteltava ja jätettävä kahdeksan päivän määräajassa riippumatta siitä, että määräyksen vastaanottaja on sijoittautunut toiseen jäsenvaltioon ja että määräystä ei ole laadittu vastaanottavan jäsenvaltion virallisella kielellä eikä kielellä, jota vastaanottaja ymmärtää.

95. SEUT 18 artiklan tulkinnasta on muistutettava, kuten vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että sitä voidaan soveltaa itsenäisesti ainoastaan sellaisiin unionin oikeuden soveltamisalaan kuuluviin tapauksiin, joita varten EUT-sopimuksessa ei ole erityisiä syrjinnän kieltäviä määräyksiä.⁴⁴

96. SEUT 18 artiklan mukaan kaikki kansalaisuuteen perustuva syrjintä on kiellettyä, mikä koskee myös erilaista välillistä syrjintää, joka tapahtuu esimerkiksi erityisten kielijärjestelyjen kautta.⁴⁵ Asetuksesta N:o 1393/2007 on tältä osin todettava, että sen 8 artiklassa konkretisoidaan menettelyn osapuolten kieleen perustuvan syrjinnän kieltö, joten SEUT 18 artiklan 1 kohtaa ei pidä tulkita itsenäisesti.

97. Asetuksesta N:o 1215/2012 on puolestaan todettava, että asiassa, jossa oli kyse siitä, oliko sellaisia julkisten notaarien todistusvoimaisen asiakirjan perusteella antamia täytäntöönpanomääräyksiä, joita ei voitu tunnustaa eikä panna täytäntöön toisessa jäsenvaltiossa kyseisen asetuksen perusteella, koskevan Kroatian lainsäädännön erityispiirteissä havaittavissa

⁴⁴ Tuomio 26.1.1993, Werner (C-112/91, EU:C:1993:27, 19 kohta); tuomio 10.2.2011, Missionswerk Werner Heukelbach (C-25/10, EU:C:2011:65, 18 kohta); tuomio 18.7.2017, Erzberger (C-566/15, EU:C:2017:562, 25 kohta) ja tuomio 29.10.2015, Nagy (C-583/14, EU:C:2015:737, 24 kohta).

⁴⁵ Tuomio 24.11.1998, Bickel ja Franz (C-274/96, EU:C:1998:563, 31 kohta) ja tuomio 27.3.2014, Grauel Rüffer (C-322/13, EU:C:2014:189, 27 kohta).

kyseisessä SEUT 18 artiklassa tarkoitettua syrjintää, unionin tuomioistuin tulkitsi kyseistä artiklaa itsenäisesti, koska asetuksen N:o 1215/2012 osalta ei ollut olemassa muita syrjäntäkieltoa koskevia erityissäännöksiä.⁴⁶

98. SEUT 18 artiklassa vahvistetaan yhdenvertaisen kohtelun periaate, ja sen tarkoituksena on eliminoida kaikki toimenpiteet, joiden takia toisen jäsenvaltion kansalaisiin sovelletaan erilaista kohtelua, joka asettaa heidät tosiasiallisesti tai oikeudellisesti epäedullisempaan asemaan kuin oman jäsenvaltion kansalaiset. Näin sillä pyritään estämään se, että unionin oikeudessa kohdellaan toisiinsa rinnastettavia tilanteita eri tavalla ja päinvastoin.

99. Käsiteltävässä asiassa kantaja, jota vastaajat edustivat, päätti olla käyttämättä asetuksen N:o 1393/2007 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua oikeuttaan kieltäytyä tiedoksiannon vastaanottamisesta.⁴⁷ Näin ollen kantaja asettui täytäntöönpanomääräyksen vastustamiselle asetettuun määräaikaan nähden samaan asemaan kuin Slovenian kansalaiset. Myös Slovenian hallitus kiinnitti huomiota tähän seikkaan kirjallisissa huomautuksissaan. Näin ollen ei vaikuta siltä, että Slovenian lainsäädännössä säädetään erilaisesta kohtelusta kansalaisuuden perusteella.

100. Koska käsiteltävään asiaan sovelletaan syrjäntäkieltoa koskevia erityissäännöksiä ja koska oikeudenkäyntiasiakirjan vastaanottaja on vapaaehtoisesti luopunut oikeudestaan tulla kohdelluksi eri tavalla kuin samassa tilanteessa olevat Slovenian kansalaiset, en näe, miten SEUT 18 artiklaa voitaisiin soveltaa. Kyseisen määräyksen tulkitseminen ei siten ole tarpeen pääasian ratkaisemiseksi. Katson kuitenkin, että tämä on syytä nimenomaisesti selvittää ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle, jotta vastaukset, jotka unionin tuomioistuin antaa sen esittämiin ennakkoratkaisukysymyksiin, olisivat selkeitä ja paremmin ymmärrettäviä.

101. Edellä esitetyn perusteella kolmanteen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että SEUT 18 artiklaa on tulkittava siten, että sitä ei sovelleta tilanteeseen, jossa oikeudenkäyntiasiakirjan vastaanottaja on jättänyt käyttämättä oikeuttaan kieltäytyä vastaanottamasta tiedoksiannettavaa asiakirjaa asetuksen N:o 1393/2007 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

VI Ratkaisuehdotus

102. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa Bezirksgericht Bleiburgin esittämiin ennakkoratkaisukysymyksiin seuraavasti:

- 1) Oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa ('asiakirjojen tiedoksianto') ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1348/2000 kumoamisesta 13.11.2007 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1393/2007 8 artiklan 1 ja 3 kohtaa, luettuina yhdessä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan kanssa, on tulkittava siten, etteivät ne ole esteenä ratkaisun antaneen valtion kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan määräaika asetuksen N:o 1393/2007 mukaisesti tiedoksi annetulla oikeudenkäyntiasiakirjalla konkretisoitua päätöstä koskevan oikeussuojakeinon käyttämiseksi alkaa kulua kyseisen asiakirjan tiedoksi antamisesta eikä vasta sen jälkeen, kun kyseisen artiklan 1 kohdassa asiakirjan vastaanottamisesta kieltäytymiselle asetettu yhden viikon määräaika on päättynyt.

⁴⁶ Tuomio 7.5.2020, Parking ja Interplastics (C-267/19 ja C-323/19, EU:C:2020:351, 45 kohta).

⁴⁷ Ks. edellä tämän ratkaisuehdotuksen 56 kohta.

- 2) Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklan 1 kohdan b alakohtaa ja 46 artiklaa, luettuina yhdessä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan kanssa, on tulkittava siten, että muussa kuin kontradiktorisessa menettelyssä annetun ratkaisun tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta on kieltäydyttävä, kun kyseisen ratkaisun osalta on käytettävissä oikeussuojakeino muulla kuin sen jäsenvaltion virallisella kielellä, jossa vastaajalla on asuinpaikka, tai jos kyseisellä jäsenvaltiolla on useita virallisia kieliä, muulla kuin yhdellä näistä virallisista kielistä, ja kun sen jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa ratkaisu on annettu, oikeussuojakeinon käyttämiselle asetettu määräaika, jota ei voida jatkaa, on vain kahdeksan kalenteripäivää.
- 3) SEUT 18 artiklaa on tulkittava siten, että sitä ei sovelleta tilanteeseen, jossa oikeudenkäyntiasiakirjan vastaanottaja on jättänyt käyttämättä oikeuttaan kieltäytyä vastaanottamasta tiedoksiannettavaa asiakirjaa asetuksen N:o 1393/2007 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti.